

Kupujte VOJNE BONDE!
Najstarejši slovenski dnevnik v Ohio
Oglasi v tem listu so uspešni

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVIŠEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

Kupujte VOJNE BONDE!
The Oldest Slovene Daily in Ohio
Best Advertising Medium

VOLUME XXVI.—LETO XXVI.

CLEVELAND, OHIO, TUESDAY (TOREK), MARCH 2, 1943.

ŠTEVILKA (NUMBER) 49

NOVA RUSKA OFENZIVA OSVOBODILA NAD 300 KRAJEV

Nenadni pojav maršala Timošenka, ki je osvobodil v osmih dneh nad 900 milj ozemlja in pobil 11,000 Nemcev.

KO SO SE PRIČELI NEMCI UPIRATI NA JUGU, JE UDARIL TIMOŠENKO NANJE NA SEVERU

Zadnje tedne je slavni ruski strateg, maršal Timošenko, nenadoma izginil z bojne pozornosti, kar je dalo povod raznim ugibanjem o njem. Nekatera poročila so trdila, da je na potu v Washington, kjer bo prevzel mesto poslanika ter zamenjal Maksima Litvinova, druga poročila so vedela povedati zopet kaj drugega.

Timošenkova strategija

Zdaj je tajnost njegovega izginotja pojasnjena. Maršal Timošenko je vrhovni poveljnik ruske ofenzive, in sicer že osme, ki prodira med Moskvo in Leningradom. V osmih dneh te ofenzive je zavzel s svojimi armadami nad 300 krajev in naselij. Po izbornem časovnem proračunu, ko je vedel da je začel tajajoči sneg ovirati operacije sovjetskih armad na jugu, je šel Timošenko na severu svoje dneve in ure, in ko so Nemci koncentrirali svoje sile za odpor na južni fronti, kjer je sedaj srđite protinapade, je Timošenko udaril na severu. V osmih dneh so osvobodili njegove armade nad 900 štirih milijonov ozemlja ter pobile Rusi so strli pri tem nemški obrambni sistem, čigar izgradnja je vzela Nemcem 17 mesecev časa.

Zavzetje Demjanska, osrčja obrambe

Med zavzetimi kraji je tudi mesto Demjansk, ki je osrčje nemškega obrambnega sistema na severu. Stretje tega je bilo neobhodno potrebno za nadaljevanje protinapada proti Estoniji in Finskemu. Na južni fronti izvajajo Nemci še vedno protinapade, ki pa jih Rusi sproti odbijajo. Srđiti boji na severu Nemci so že več dni poročali o srđitih bojih v odseku Ilmenjskega jezera, Rusi pa so o teh bojih dosledno molčali ter jih sedaj, ko imajo pokazati rezultate, javili svetu.

Obracun s Finsko

Vsa znamenja kažejo, da nameravajo Rusi s temi operacijami najprej izbiti Finsko definitivno iz boja.

EPOPEJE JUNAŠTVA...

LONDON, 25. februarja (O. N. A.) — Hrvaško dekle in njen drug, srbski dijak, sta v teku zadnjih nemških ofenzivnih operacij proti jugoslovanskim partizanom v enem odseku bojnega izdatno zdržala prodiranja nacističnih čet. Dekle je dinastična most na Korani bližnji mesteca Slunj, dočim je srbski dijak pognal v zrak električno centralo, ki se nahaja v bližini.

Po zadnjih vestih in Jugoslavije, je njeno ime Nada Calistić. Članica je ženske antifašistične fronte na Hrvaškem. Učena se je udeležila tudi nedavne napada z bombami na zagrebško telefonsko centralo.

REZULTAT OFENZIVE

"Ameriška Domovina" od ponedeljka, to je večera, zopet slepomiši v svojem uvodniku glede SANS-a, njegove delegacije in glede znane izjave, o kateri smo mi zahtevali pojasnila in pravi, da smo začeli ofenzivo v čisto napačno smer. Mi pa pravimo, da ne pričujemo nikoli nobenih ofenziv v napačno smer in tudi te nismo. Rezultat te ofenzive se je končno pojavil v "Javni izjavi," katero bodo v sredo ali četrtek objavili VSI slovenski listi, torej tudi "A. D." (ali vsaj pričakovati bi bilo to). Ta izjava vsebuje točno in zadovoljivo pojasnilo slovenski javnosti, katero smo mi dosledno zahtevali, in tudi krepak odgovor "Ameriški domovini" ter vsem, ki so ji pomagali pri njenih neosnovanih napadih.

Župnik Vodušek obsoja protest proti Adamiču

"Prosveta" poroča: SAN FRANCISCO, Calif., 26. februarja (brzojavno). — Odločno obsoja protest proti pisatelju Adamiču. Dela se mu krivica in naš Slovenski ameriški narodni svet se s tem postavlja v čuden položaj. To ruši iskreno enotnost in sodelovanje. — Vital Vodušek, župnik.

Novi Gvineji se bliža velik japonski konvoj

Zavezniški glavni stan v Avstraliji, 2. marca. — Na južno-zapadnem Pacifiku je bil opazjen danes velik japonski konvoj, ki plove v smeri proti Novi Gvineji.

V konvoju je štirinajst bojnih in tovornih ladij, ki jih bo napadla zavezniška zračna sila.

V tem konvoju je štirinajst japonskih ladij, ki plovejo v varstvu neglenega vremena.

Nov grob

Premilil je Alex Zaleski, brat pokojne Lollie PIANO, katere pogreb se je vršil dne 23. februarja. Pokojni je bil star 50 let, ter je stanoval na 1561 E. 45 St. Tu zapuščila štiri sinove in dve hčeri. Sin George se nahaja pri vojaki v Camp Forrest, v državi Tennessee. Pogreb oskrbuje Grdinov zavod.

Seja krožka št. 3 Prog. Slov.

Važna seja krožka št. 3 Progresivnih Slovencev se bo vršila v sredo večer 3. marca v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave. Pričetek ob 7:30 uri. Ukrepati bo treba o igri, ki se jo bo vprizorilo na 28. marca, in članice so prošene, da se polnoštevilno udeležijo.

Naši fantje-vojaki

Na dopust je prišel iz New Jersey, saržent Frank Ozimek, soprogo Rose Ozimek, 14901 Edgewood Dr. Na dopust je tudi prišel njegov brat poročnik Louis, iz Louisiane, tretji brat John se pa nahaja nekje v Avstraliji. Fantje so sinovi družine Frank in pokojne Marije Ozimek, ki je preminila pred letom dni.

Dne 12. februarja je odšel k vojakom Ludy Fabris, ki je drugi sin Mr. in Mrs. J. Fabris, 3720 W. 104 St., pri vojaki. S tem sta Mr. in Mrs. Fabris sama ostala. Njegov naslov je: Pvt. Ludy Fabris, Battery C, 264 F. A. Bn., Camp Swift, Tex. Njegov brat John se pa nahaja v Floridi pri zračni sili, in njegov naslov je: Aviation Cadet John Fabris, 850 6th St., South, S., St. Petersburg, Fla.

Takisto je odšel dne 12. februarja služiti Strica Sama, Stanley Zupan sin Mr. in Mrs. Leo Zupan, 3636 W. 107 St., bivša lastnika gostilne Palace Garden, W. 105th St. Njegov naslov je: Pvt. Stanley Zupan, 587 T. S. S. Flight 365, Princess Martha Hotel, St. Petersburg, Fla.

Vsem želimo obilo uspeha in srečen povratek!

V petek je prišel na dopust Tech. korporal Edward A. Gerbec, sin Mrs. Katherine Gerbec, 1234 E. 61 St. Prijatelji ga lahko obiščejo na gornjem naslovu. Nazaj bo odšel v četrtek v Fort Riley, Kansas.

Victor A. Drobnic, sin Mr. in Mrs. Frank Drobnic, 1117 E. 64 St., je pretekli petek graduiral za drugega poročnika v Officers Training School, v Camp Lee, Va.

Z letalom je dospel iz Washington, D. C., da je z Miss Josephine Tercek, Holmes Ave., zadnje nedeljo otroval pri krstu svoje nečakinje, Edith Frances Drobnic. Na dopustu bo ostal do koncem tega tedna. Čestitamo mu nad uspehom!

SMRTNO PONESREČEN

Včeraj malo pred poldnevom se je smrtno ponesrečil pri delu v Leece-Neville tovarni, Stephen Jakša, star 36 let, ter stanujoč na 6523 Bonna Ave. Nesreča se je pripetila, ko je prišel v dotiko z električno žico. V omenjeni tovarni je pokojni delal le štiri dni, prej pa je bil uslužben kot mesarski pomočnik v prodajalni Mrs. Bukovec.

Pokojnik je bil rojen v Solutu, Ill. Njegovi starši so doma iz Vrtače, fara Semič. Poročen je bil z Rozalijo Stariha, ki je doma iz iste fare kot njegovi starši. Poleg soproge zapuščila sinova Steve, starega pet let, in Toma, starega tri in pol leta, brata Gregorja, sestro Franco in sestro Frances ter nekaj sorodnikov. V Ameriki je bivala 17 let in je bila članica društva Vipavski raj št. 312 SNPJ ter podr. št. 10 SZZ.

Pogreb se vrši v četrtek zjutraj ob 8:45 uri iz železovega pogrebnega zavoda, 458 E. 152 St., v cerkev Marije Vnebovzeta in nato na Calvary pokopališče.

Pokojniku bodi lahka rodna gruda, preostalih pa izrekamo naše sožalje!

IZJAVA

Izvrševalni odbor Slovenskega ameriškega narodnega sveta je na svoji seji dne 27. februarja t. l. razpravljal o resignaciji tajnika, rev. Kazimirja Zakrajška in je prišel do sledečega sklepa:

Ker tajnik, dasi je bil naprošen, da bi ostal, ni bil navzoč, ko je zadeva prišla na dnevni red, ker odbor vsled tega ni poznal in ni znal oceniti razlogov, ki so napotili tajnika na njegov korak; ker misli odbor, da so vsi odborniki sprejeli svoje mandate od Slovenskega narodnega kongresa, ki je s svojimi sklepi začrtal pot SANS-u, pa bi zaradi tega vsak član odbora moral vztrajati na sprejetem mandatu, razen če bi to spravilo zelo tehtne interese kot n. pr. odbornikovo zdravje v nevarnost in ker polaga izvrševalni odbor največjo važnost na ohranitev na kongresu doseženega sporazuma in na solidarno delo za rešitev v njegovem obstanku ogroženega slovenskega naroda in njegovo srečno budočnost, sklepa izvrševalni odbor, da ne more sprejeti resignacije tajnika, rev. Kazimirja Zakrajška.

ETBIN KRISTAN.

Velika priredba uslužbencev Parker Co., za Rdeči križ

Celoten prebitek priredbe, ki bo v sredo v mestnem avditoriju, bodo dali uslužbenci Rdečemu križu.

V prizadevanju, da se nabere kolikor mogoče prispevkov za kampanjo Rdečega križa, bodo priredili uslužbenci Parker Appliance v sredo večer, 3. marca, ogromno varietno revijo v Cleveland Public avditoriju. Priredba bo izključno za delavce in uslužbence Parker družbe, za njihove rodbine in prijatelje in ves denar od prodanih vstopnic, katerih se bo prodalo za okroglih \$5,000, bo šel v korist Rdečega križa.

Priredbo bo režiral Edward P. Sutorius, "tool room clerk" pri Parker družbi. Sutorius je sam izborni magij ter je kot tak že često nastopil.

Orkester bo vodil Gene Boecher, ki je zaposlen v Parkerjevem departamentu za gradnje strojev. Paul Stubbs, pisarniški uradnik Parkerjeve družbe, pa bo vodil pevski zbor.

Pokojna Mary Stokel

Kakor smo že včeraj poročali, je v Glenville bolnišnici preminila Mary Stokel, stara 53 let, stanujoča na 728 E. 159 St. Pokojnica zapuščila tukaj zaljučega soproga Emila, doma iz vasi Velike Zablje, provinca Gorica na Primorskem, sina Williama, sestro Antonijo, poročeno Stokel, brata Franka v Južni Ameriki, in več sorodnikov. Doma je bila iz Tomaja pri Trstu, kjer zapuščila očeta Franco in sestro Frances ter nekaj sorodnikov. V Ameriki je bivala 17 let in je bila članica društva Vipavski raj št. 312 SNPJ ter podr. št. 10 SZZ.

Pogreb se vrši v četrtek zjutraj ob 8:45 uri iz železovega pogrebnega zavoda, 458 E. 152 St., v cerkev Marije Vnebovzeta in nato na Calvary pokopališče.

Pokojniku bodi lahka rodna gruda, preostalih pa izrekamo naše sožalje!

ZAVEZNIŠKI BOMBNIKI MEHČAJO NEMČIJO ZA INVAZIJU

Angleški in ameriški bombniki so dan in noč nad Nemčijo in nad zasedenim ozemljem.

V NEDELJO PONOČI SO VRGLI BOMBNIKI SAMO NA MESTO ST. NAZAIRE NAD TISOČ TON BOMB

Angleški in ameriški bombniki bombardirajo že od četrtega dne v dan mesta in industrijska središča v Nemčiji ter v deželah, ki so zasedene po nacistih. V nedeljo pomoči so angleški bombniki bombardirali francosko pristaniško mesto St. Nazaire, na katero so vrgli nad tisoč ton bomb. Letalci so spročili, da so naredile njihove bombe iz mesta goreče peklo ter izpremenile v okolici tridesetih milj noč v dan. Ena sama eksplozija je potresla angleške in ameriške bombnike, ko so se nahajali slednji 16,000 čevljev ali tri milje visoko nad mestom. Sodi se, da je ob tej priliki zletela v zrak tovarna torpedov.

Bombardiranje Berlina

Angleški bombniki so snoči bombardirali tudi Berlin, in sicer zdaj že 58tič.

Berlinski radio naznanja, da je bilo sestreljenih "veliko številno bombnikov," iz česar sledi, da je priletela nad Berlin ogromna množina bombnikov.

Napad na Cologne

Dalje so angleški bombniki napadli zopet mesto Cologne, katerega so že prej nešteto krat bombardirali, in sicer ob neki priliki s tisoč bombniki.

Mehčanje Nemčije za invazijo

Vse to strašno bombardiranje znači, da hočejo zavezniški omeščati Nemčijo ter uničiti vse njene pomorske baze in utrube, nato pa izvesti invazijski udar. Da invazija ni več daleč, je razvidno tudi iz govora nekega angleškega ministra v nižji zbornici, ki je odgovoril na nestrpnost kanadskih vojakov, ki pravijo, da komaj čakajo povelja za invazijo, da jim na to povelje ne bo treba več dolgo čakati.

Nov grob

Pljučnici je podlegel poznani rojak in bivši trgovec Joseph Cigolle. Pokojni je bil član SNPJ. Družina ima svoj dom na N. State St. v Girardu, O., poleg Slov. doma. Tukaj zapuščila soprogo Johanno, hčer in štiri sinove. Naše sožalje!

Popravek

Včeraj smo poročali, da je umrla Mrs. Anna Franik, naveden pa je bil napačen naslov. Pokojnica je živela na 6909 St. Clair Ave.

Priznanje Johnu "Lindy" Lokarju

Finančni odbor mestne zbornice je priporočil zvišanje plače "Lindy" Lokarju, tajniku župana Lauscheta. Tozadevno priporočilo je skoraj soglasno. Mr. John Lokar opravlja vestno delo, katerega sta opravljala v Burtonovi in Blythino-vi administraciji po dva uradnika, pa je kljub temu to delo sedaj boljše in temeljiteje opravljeno Poleg svojega dela opravlja John Lokar še druge posle, ki stremijo po splošni dobrodelnosti. Tako se na primer udelejuje pri delu za Rdeči križ, pri delu za Community Fund, v War Service centru,

Slovenski mladenič podlegel poškodbam pri vojaki

Pred dobrim mesecem in pol je bil nevarno poškodovan, ko se je prevrnil z "jeepom," slovenski mladenič Frank Račić, sin dobro poznane družine Mr. in Mrs. Frank Račić, Church-ill Rd., Girard, O. Nezavesten je ležal v vojaški bolnišnici več tednov, in poškodbam je podlegel zadnji petek popoldne. Truplo je bilo prepeljano na dom staršev, odkoder se bo vršil pogreb.

Pokojni Frank je bil aktiven član društva Golden Eagles, SNPJ, ter je bil rad vesel in je s svojo harmoniko večkrat zabaval sočlane po društveni seji.

Pobiranje kositrnih kant v Euclidu

Brigala kositrnih kant je zopet na pohodu. Ponoven klic za nabiranje teh kant v Euclidu je bil oddan. Načrte se je spopolnilo za pobiranje teh kant od hiše do hiše. Paul H. Torbet, direktor kampanje za nabiranje kant, je poudarjal važnost tega dela, ko je izjavil, da "mi ne moremo dovolj poudarjati nujnosti shranitve starega kositra v našem vojnem prizadevanju. Sleherna (nadaljevanje na 2. strani)

Kultura

Dramski zbor "Ivan Cankar"

Člani in članice dramskega zbora "Ivan Cankar" so vabljeni, da se udeležijo redne mesečne seje, v sredo, jutri večer, v navadnih prostorih in ob navadnem času.

Ženski odsek SDD

Nocoj ob 7.30 uri se vrši seja ženskega odseka Slov. del. doma na Waterloo Rd., na katero so članice vabljene, ker bodo podani računi zadnjih štirih veselic.

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Sundays and Holidays
SUBSCRIPTION RATES (CENE NAROCNINI)

By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:
(Po raznašalcu v Clevelandu in po pošti izven mesta):
For One Year — (Za celo leto) \$6.50
For Half Year — (Za pol leta) 3.50
For 3 Months — (Za 3 mesece) 2.00

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:
(Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):
For One Year — (Za celo leto) \$7.50
For Half Year — (Za pol leta) 4.00
For 3 Months — (Za 3 mesece) 2.25

For Europe, South America and Other Foreign Countries:
(Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države):
For One Year — (Za celo leto) \$8.00
For Half Year — (Za pol leta) 4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

UREDNIKOVA POŠTA

Veseli obrazi, vesela srca—pri Mladinskem pevskem zboru

Cleveland, O. — Slovenski mladinski pevski zbor Slov. del. doma na Waterloo Rd., je pričel ponovno s svojimi pevskimi vajami pred mesecem dni. Vaje se vršijo vsak četrtek popoldne od 5. do 7. ure. Poleg tega, da imajo pri teh vajah otroci dobro razvedrilo, se obenem tudi učijo lepe slovenske melodije, ki jih vsi tako radi poslušamo. Torej, starši, ako še niste poslali vaše otroke k Mladinskemu zboru, storite to prihodnji četrtek, in vedite, da bodo v dobri družbi.

V kratkem sem imela priliko prisostvovati par vajam, in kako razveseljivo je bilo gledati te malčke, ki so z radostjo in veseljem prepevali naše lepe slovenske pesmi! Ti mladi pevci in pevke so v starosti od 5 do 16 let ter pridejo iz vseh krajev mesta Clevelanda in nekaj jih je, ki pridejo celo iz daljnega Noble, O.

Več je teh malčkov, ki so ob pričetku le s težavo govorili nekaj slovenščine, a sedaj jo prav dobro obvladujejo. Starši, ki se zanimajo za napredek tega zbora, priredijo tekom leta več zabav za te malčke. Zbor pa podaja koncerte in kratke igrice, ki vzbujajo zanimanje in odobravanje vseh, ki jih posetijo.

Se vedno imate priliko, da vpišete vašega otroka v zbor. Pridite z njim v Slov. del. doma na Waterloo Rd. vsak četrtek popoldne ob 5. uri popoldne, kjer bo dobrodošel. Tu v naši novi do-

movini Zedinjenih držav je nam dovoljeno govoriti in peti v materinem jeziku. Priliko imamo, da gojimo naše slovenske tradicije in šege. Mi vsi smo lojalni Američani in kot taki imamo pravico nadaljevati kulturo naših prednikov tu v Ameriki. Druge narodnosti, katerih priseljenci so se naselili tukaj preko stoletja, ter so se že popolnoma amerikanizirali, še vedno gojijo njih narodne plese, pesmi in dramatiko. Irci se oblečejo v svoje narodne noše za različne prslave, javnosti predstavljajo svoje narodne plese, takisto kot storijo druge narodnosti, kot na primer Finci, Švedi, Škoti, Rusi, Poljaki, itd.

Mi Slovenci smo s ponosom ohranili našo kulturo v Ameriki. Javnosti smo predstavili naše pesmi, dramatiko, književnost, itd.

Mladinski pevski zbor je idealno mesto, kjer se bo vaš otrok seznanil z našim slovenskim petjem. Koncerti tega mladinskega zbora prinašajo mnogo veselja našim starejšim ljudem, ki poznajo in dobro cenijo privilegij govoriti in poslušati materin jezik, katerega uživajo v tej deželi.

Starši, vabljeni ste, da vpišete vaše otroke v Mladinskemu pevskemu zboru Slov. del. doma na Waterloo Rd. vsak četrtek popoldne ob 5. uri.

Mrs. Frances Erzen

Boji v Jugoslaviji

Carigrad, 24. feb. (Reuter)—Jugoslovanski partizani so zasedli mesto Konjice; glasom vesti, ki so danes prispele sem, je mesto padlo šele po srditih bojih z nemško posadko.

Patriotom je pomagalo domače muslimansko prebivalstvo. Na stotine mrtvih Nemcev je ležalo po mestnih ulicah, ko je bila bitka končana.

Druge skupine upornikov o vrgele iz tira in s strojnimi obstrreljemale vlak na progi Beograd-Zagreb.

Uspehi jugoslovanskih partizanov

London, 25. feb. — (AP) Iz ruskih virov prihajajo poročila, da se boji v Jugoslaviji nadaljujejo in je padlo v zadnjih bitkah več nego tisoč mož različnih čet osjeca.

Glasom teh vesti, so jugoslovanski partizani uničili pri Gornjem Lapacu celo stotnjo italijanske infanterije. Zajeli so več topov in precej municije in razstrelili en tank in več tovornih avtomobilov, polnih granat.

V drugih spopadih z osiščem je bilo uničenih 9 tankov, do čim so bili trije zajeti nepoškodovani.

London, 24. feb. (UP)—Batrič Zečević, načelnik policije v Kragujevcu, je bil ubit od partizanov.

Prenos hrvaške prestolnice
Bern, 24. feb. (NYP)—Vsled zadnjih uspehov nemške ofenzive proti jugoslovanskim partizanom, namerava hrvaška vlada premestiti prestolnico iz Zagreba v Banjaluko. Brzojavka, katero je dobil iz Budapešte švicarski list Basler Nachrichten,

poroča, da je okolica Banjaluke zdaj očiščena partizanskih sil in tudi železniška zveza med Zagrebom in Banjaluko je zopet vzpostavljena.

Druge vesti, ki prihajajo iz Jugoslavije, trde, da se partizani zdaj še bolj srdito branijo, ker v njihovih sedanjih gorskih oporiščih vojaška oprema nacistov ne igra več tako odločilne vloge. Partizani pa so svoj umik na severu popravili z uspešnim napredovanjem na jugu, kjer so razširili osvobojeno ozemlje.

Pobiranje kositrnih kant v Euclidu

(Nadaljevanje s 1. strani)

unča kositra je važna — nujna, ker se ga resno potrebuje. Tisti lahak tank, o katerem smo čitali, da se nahaja v Tunisu, vsebuje kositer iz ene tone starih kant. Zakopni možnar, ki ga vidite naslikanega nekje na Guadalcanalu, — ena tona teh kant nudi 54 takih."

Kvota za mesto Euclid je deset ton nabranih kant na mesec. Mesto ni doseglo te kvote zadnje tri mesece. V sled tega se ponovno opozarja, da vse gospodinje sodelujejo v tej nujni kampanji. Seznam za pobiranje je sledeč:

V sredo, 8. marca: se bo obiskalo vse gospodinje, stanujoče ob Nickel Plate železnici ter zapadno od E. 200 St. med železnico in Newton Ave.

V četrtek, 4. marca: Vse domove od Newton Ave. do Boulevarda, zapadno od E. 200 St. in vse domove vzhodno od E. 200 St. do Babbitt Rd., med

rodov v skorajšnji bodočnosti uničen naš skupni sovražnik.

Smrt Hitlerizmu! Svoboda narodu!

Djuro Sajaj, tajnik,

Aleksander Gundorov, general sovjetske armade in član Vseslovanskega odbora.

Lake Shore Blvd. in Nickel Plate železnice.

V petek, 5. marca: Vse domove severno od Boulevarda in tudi vse domove od Babbitt Rd. do County Line, ki so med Boulevardom in Nickel Plate železnico.

Vse kante, namenjene za oddajo se mora pustiti na dvorišču, da jih bo mogoče hitro pobrati. Le one kante se bo pobralo, ki bodo pripravljene, kot se je že večkrat poudarjalo. Vse drugo se pa mora vreči v smeti, kar se pobira posebno, in sicer se razdeli na smetišču.

Po tej kolekti kant obiščite ali pokličite vašega Air Raid Warden ali takozvanega "Block Leader", ki vam bo povedal, kam boste odslej lahko oddajali te kante, ker preskrbelo se bo primeren prostor blizu vašega doma. Če pa hočete, pa lahko še nadalje pošiljate kante v šolo, ker se je pripravilo po vseh šolah poseben prostor za kante. Oddelek za javno poslušanje je že pričel postavljati posode v čakalnicah za buse in po drugih primernih prostorih, kamor se bo lahko metalo pripravljene kante.

Naše slovenske gospodinje, ki so poznane kot vnete za delo v vojnem prizadevanju, bodo prav gotovo storile svoj delež, da se bodo v Euclidu odlikovale v tem oziru.

Washingtonski list o Slovencih

Ugledni washingtonski časopis "The Evening Star" prinaša v svoji številki z dne 13. februarja, izpod peresa publicista Blair Bolles-a, dolg in zanimiv članek o minoritetnih vprašanjih v vzhodni in jugovzhodni Evropi, v katerem je največ govora o Slovencih. Vsebinsko tega članka prinašamo v celoti, v kolikor se tiče našega vprašanja.

Manjšinski problemi Evrope

Stara manjšinska vprašanja, ki so že tolikrat vznemirjala evropski kontinent, bi mogla postati seme za nove vojne. Državni podsekretar Welles je pred kratkim opozoril velesile na to, da se morajo že zdaj zediti glede načel, na podlagi katerih bodo uredile svet kadar bo zmaga dobljena. Med najtežjimi problemi mirovne konference bodo vprašanja kakor: komu naj po vsej pravici pripade Transilvanija, Rumunom ali Madžarom? Kako razmejiti Grčijo, Jugoslavijo in Bolgarijo? In vzhodno Poljsko? Kako s Finlandijo? Dali je južna Albanija grška provinca? Iz manjšinskih sporov te vrste se rode veliki konflikti in vojne.

Bistvo vseh teh problemov je vprašanje, o katerem se danes premalo govori — jezikovna in narodnostna vprašanja. Predsednik Wilson je vpisal samoodlobo narodov v svoj program 14 točk. Mislil je, da bo pomagano pravici in miru, ako vsaka narodnost v Evropi dobi svoje lastne meje, v katerih bi mogla razvijati svoje duševne sile.

Res je sicer, da ta pot do miru preko narodnostnega umirjenja — ki v versajski pogodbi iz različnih vzrokov ni dosegla svoje prave oblike — ni prepredila sedanje vojne; neurejena narodnostna vprašanja in nacionalne zahteve v Evropi pa so še vedno dovolj močne, da bi bilo nemogoče, priti do trajnega miru, ako se jim ne zadosti.

Jugoslovanski, prav posebno zamotani narodnostni problem na primer, je še prav posebno poostren radi tega, ker je bila narodnostna zavest enega izmed treh jugoslovanskih naro-

dov globoko ranjena — mislim na Slovence.

Narodna zavest Slovencev je preživela stoletja težav in zatiranja. Dejstvo, da morejo mali narodi tako živo ohraniti zavest svoje posebnosti, je pač najboljši dokaz za to, da take narodne zahteve predstavljajo resničen in dejansko važen problem, katerega stvaritelj novega miru ne bodo smeli zane-marjati.

Do leta 1918 je bila Slovenija, ki danes tvori severni kot Jugoslavije, del avstro-ogrškega cesarstva. Propast tega cesarstva je pomenila Slovincem čas njihovega osvobojenja, dan, s katerim so upali vstopiti v dobo narodne svobode v jugoslovanski skupnosti, kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Toda ta velika upanja se niso docela uresničila. Skozi vso dobo med obema vojnama, je bil obsežen sektor Slovenije, znan pod imenom Julijska krajina, pod italijansko oblastjo, prepuščen Italiji na podlagi rapalske pogodbe, sklenjene dne 12. novembra 1920. Od tega dneva naprej pa do danes, so bili Slovenci z Italijani v sporu glede vprašanja, kateri izmed obeh narodov številčno prevladuje v tem ozemlju ležečem ob gornji obali Jadranskega morja.

Italijanski ljudsko štetje iz leta 1927, ki je našlo 51 odstotkov Italijanov med prebivalstvom te pokrajine, so Slovenci napadali s trditvijo, da gre za poverljivo statistiko. — Slovenci so nasprotno trdili, da je večina jugoslovanska, hrvaško-srbska in slovenska. Vse ozemlje je šlo leta 1927 901-363 ljudi; slovenski pisatelj dr. Lavo Čermelj je mnenja, da znaša število Jugoslovancev 550-000.

To je značilen primer manjšinskega spora — premir glede narodnostnega značaja določene ozemlja. Italijani v avstrijski Lombardiji so se pritoževali pred zedinjenjem Italije, da jih Dunaj zatira. Slovenci Julijske Krajine pa se ravno tako glasno pritožujejo, da jih zatirajo Italijani.

Večina krajevnih imen v teh ozemljih, je bilo slovenskih do leta 1920. Nato pa so jih Lahi italijanizirali. Zabec je postal Villa Grotte di Dante. Italijansko uradništvo je strahovalo slovenske starše, da ne bi dajali svojim otrokom slovenskih imen. Oče je bil dal sinu ime Gorazd, a italijanski register je napisal Gerardo.

Slovenci so tožili, da jim Italijani ne dajejo zadostnega vpliva v javnih zadevah, da jih laško časopisje napada, da je njihova društvena organizacija, sezidana okoli prosvetnih domov, ogrožena, da je njihova cerkvena uprava v italijanskih rokah in da je gospodarski položaj Slovencev pod Italijo slabši in hušji nego gospodarski položaj Italijanov v istih krajih.

Amerikanski Slovenci so nedavno sprejeli in poslali v Washington resolucijo, v kateri izjavljajo, da se pridružujejo Slovincem iz Slovenije in o nim, ki so dolgo živeli v fašistični Italiji in nacistični Avstriji ter zahtevajo, da se po zaključku sedanje vojne vsi Slovenci združijo v zedinjeni Jugoslaviji.

Slovenci upajo, da bodo njihove žrtve v tej vojni dobile svojo nagrado, kadar pride mir in da bo vprašanje Julijske Krajine rešeno. Pod pritiskom dogodkov bo ameriška vlada morda prisiljena, upoštevati evropske teritorialne probleme še predno se vojna docela zaključi, in to kljub temu, da stremi sedanja tujakinja politika za tem, da se ničesar ne pove o

načrtih za dobo, ki bo prišla, in preneha streljanje.

Govorili smo o Julijski Krajini, ker je to eden izmed tujakinja slučajev, v katerih je na evropskih tleh postavljen isti problem. Narodnosti teže druga drugo in vse se boje, da bi trpele, ako bi oblast v ozemlju prešla iz roke v roko. Najbolj zdej se ni čas za to, da se odločitev, kdo bo gospodar v Julijski Krajini, pač pa je nastopila potreba za objavo žel, na podlagi katerih se urejevala vprašanja takih ozemelj, in za bolj precizne izjave v tem pogledu, kakor je Atlantski čarter.

Iz Jugoslavije

Zanimiva sodna razprava

"Nova Hrvatska, Pavelićev list iz Zagreba objavlja dne 17. januarja naslednji razglasitev stranega ministrstva:

Zagrebsko pokretno sodišče je obsodila na 3 let, Stjepana Kovačeca, 33 let, rimskega katolika iz Jesenja, Stjepana Nezmahena, 48 let, rimskega katolika iz Krapina, dr. Petar Rihterja, 28 let, rimskega katolika iz Radboja, Ivana Božiča, 33 let, rimskega katolika iz Brdovca.

Kovačec je bil član komunistične stranke in tajnik občinske in lokalnega komiteja Djurmacu, od julija 1942. prejel; organiziral je v ustanovi komunističnim shodom, katerih so sklenili, da se bo daljevalo organiziranje in branje narodnega davka in t. j. ja; kriv je sabotaže v premiskopu Mirna, v katerem je bil žično železnico; prejel nemško telefonsko linijo, bližini Djurmancea pognal zrak železniški most s pomočjo električne bombe; s tem je zročil smrt strojevodje; bil tudi načelnik skupine, ki je biral narodni davek in je sam ponovno prispeval in drugih oseb nabiral prispevke za nakup orožja in municije; ukazal je Bratu Grotiču, Leopoldu Horvatu, Franju Skelcu, ki so bili člani komunističnega komiteja, prerežijo nemško telefonsko linijo; dne 21. septembra 1942 bil še vedno v posesti vojaške puške s sto patroni; istovakor Nezmahen in Rihter prekršil zakon s tem, da sponoščil oblasti imen komunistov in partizanov, in njihovim pritrditvam odobrovanju.

Rihter je bil komunistični klonjen, ter je spomladan skupaj z odposlancem nemške komunistične stranke, Gustom Herzogom, organiziral narodni komitej, ter v Krapini sam ponovno prispeval denar od drugih in zadrževal in protidržavno delovanje drugih komunistov, katere je poznal.

Nezmahen je bil komunistični naklonjen in je pomagal komunistu Slavku Leskovarju, da greba, ter je z njim in z Rihterjem organiziral komitej za pobiranje narodnega davka. Bil je v Krapini blagajnik in je sam ponovno prispeval in zadrževal denar od drugih in zadrževal in protidržavno delovanje drugih komunistov.

Božič je ponovno prispeval denar za narodni davek. Kovačec je bil ustreljen, Nezmahenova in Rihterjeva sodba na smrt pa je bila glavnikovo povelje sprejeto v dosmrtno prisilno delo, če je bila Božičeva smrtna sodba sprejmenjena v 20-letno silno delo.

Kupujte vojne bonde in vojne valne znamke, da bo čimprej osiščeni vsi, kar ono predstavlja.

Obisk pri možu, ki dela bogove

Našo Notranjsko je sneg na široko in globoko pokrival in napravil iz nje čudovito zimsko deželo. Zelo lepo bi se bilo recimo peljati iz Rakeka v Cerknico na lahkih saneh s trojko in kraguljčki, po zasneženi, malce zamrzli cesti, sredi pobeljenih kraških planjav, ki jih tako slikovito prepletajo temnozeleni kepe smrekovih gozdov — le tam je ustvarila zimo svoje najprejše, najčarnejše podobe.

Prijazna Cerknica, kraj jezera se zdi kar nekam zapuščen in izumrla po ulicah in cestah — seveda, tržani tiče doma, pri zakurjenih pečeh v težavah in radostih božičnih praznikov. — Končno vendarle srečaš domačina in ga pobaraš, kje da stane cerkniški rezbar — samouk, ki daleč naokrog noter do Ljubljane slovi po svojih lesenih kipih in jaslicah.

„A, torej mislite nemara tistega, ki bogove dela in se piše za Bajca? Kar za mano stopite. Ni daleč njegova hiša.“

O, prav gotovo ga poznajo vsi in so najbrž tudi malce poznosni nanj. Kaj pa mislite, to vendar ni kar tako, da živi v njihovi sredi takorekoč, človek, ki iz lesa ustvarja čudovite kipe boga, rezlja svetnike v vsej njihovi veličini, in ume napraviti jaslice, da so kakor žive. V resnici, daleč, daleč na vse štiri strani domovine mu ga ni enakega. Pritlična hišica, dom samouka Lojzeta Bajca. Zraven hišice še majhna, lesena zgradba s širokimi okni. To je njegova delavnica. Tod teše,

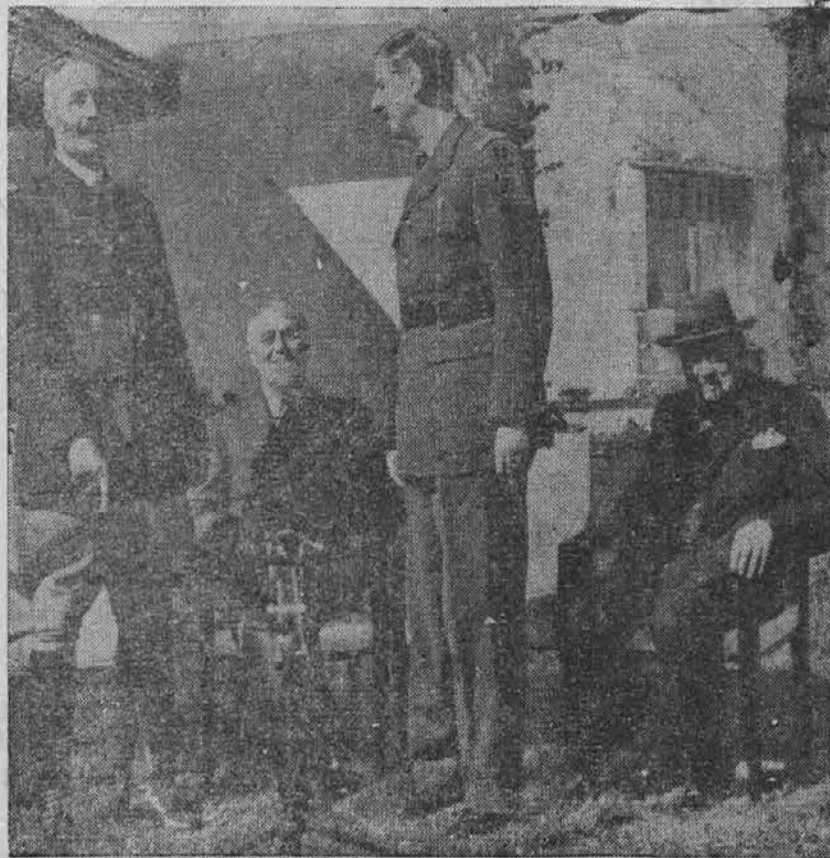
rezlja, daje s spretnimi rokami kosu lesa lik in podobo.

Majhen, suhljat mož nedolženih let te sprejme na pragu. Skromen, tih človek, ki ne nosi črne pentlje in črnega klobuka in katerega obraz ne razodeva ustvarjalne sile podeželskega umetnika samouka. Razodevajo pa jo večje, okusno izrezljana razpela, pod reliefi Kristusove glave na črno poliranem lesu, ki vise po stenah domače sobe.

„Vidite, od tehle rezbarij živimo. Še kaj nekako rinemo naprej, naročila kar dežujejo. Zlasti za razpela je mnogo povpraševanja, lesenih jaslic pa bom dosti prodal letos. Jih izpodričajo v tovarni narejena, iz glin. Pošiljam v Ljubljano, na vse strani. Konkurenca me prav nič ne ogroža, ne spominjam se, da bi pri nas še kdo drugi izdeloval takšne stvari.“

Ja, pri nas je rezbarstvo še v rodu. Menim, da sega najmanj tri sto let nazaj v rodovino. Sicer pa nismo domačini, iz Črnega vrha nad Poljansko dolino izhaja naša familija, v Cerknici smo zdaj okrog petdeset let. Moj oče je umrl 77 let star in je vse življenje rezbaril, njegov oče spet jih je dočakal 93, in je tudi rezbaril in tako nazaj. Zmerom je ostal v rodu kdo, ki je podedoval to strast in veselje do rezljanja. Navadno samo eden. Moj oče je imel deset otrok in jaz sem tisti, ki hodim po njegovih stopinjah. Že od malih nog sem šaril po lesu in spremljal očeta, ko je hodil okrog po cerkvah kaj popravljati. Rekli so mu „piltauer“ in

Vojaki in državniki Združenih narodov



Na gornji sliki, ki je bila posneta v Casablanci, vidimo četvero orjakov, in sicer dva telesna in dva duševna. Spreddaj stojita francoska generala Giraud in de Gaulle, za njima pa sedita predsednik Roosevelt in angleški premier Churchill.

je bil velik mojster v svojem delu. Če je svetniku odletela glavnica — on je napravil novo, dosti lepšo. Tudi sam je delal svetniške kipe, potlej lesene altarje, znamenja, jaslice, takšne velike, za farne cerkve. Po več mesecih sva tako hodila iz kraja v kraj in dobro se nama je godilo. Pomagal sem očetu, mu pripravljal les, držal dleto in se učil — s sedmimi leti sem že sam oblikoval pastirčke in voličke za jaslice. To se mi je ime nitno zdelo takrat, rezljati vojskače, tri kralje, pastirje, konje in kamele za božični čas. Zlasti

še, ko sem jih oblekel z oljnatimi barvami v pisana oblakla. Oče so bili zadovoljni z menoj in so mi zmerom rekli: Fant, delaj to, kar znaš in ne sili drugam. Za kmeta nisi, zmlje nimaš, kar pri kipih ostani. Pa sem ostal in sem pri poslu od 7. leta pa do danes, ko jih imam že 56 na grbi. Ja, pa sem bil vmes še nekaj let v Ameriki. Tudi tam sem rezljati pa mi ni neslo. Potlej sem delal v rudnikih, naučil sem se živeti. Ampak je bilo tudi v Ameriki tako, če si imel srečo, si obogatel če si se pa s smolo bolj razu-

mel, te je pa stiskala revščina za vrat, kakor doma. Vrnil sem se nazaj, in tu bom ostal. Nikoli več me ne bo videla ta „zlata“ Amerika. Z devetdesetimi kronami sem prišel v Cerknico, pa sem si počasi kupil hišo, se oženil in nas tele rezbarije za silo preživljajo. Veste, osem otrok imam, je že tako, pri nas smo zmerom bolj obrajtali visoke številke pri otrocih. Za kipe se ljudje zdaj močno zanimajo, pošiljam križane bogove na vse strani. Zadnjič sem dobil naročilo iz Francoskega. A, vraga, pismo je bilo francoško, pa nismo znali brati in smo vrgli v stran. Težko zmagujem toliko naročil, nekaj mi pomagajo domači, sam delam pa ves dan, včasih tudi cele noči. Delam tudi za cerkve, kipe — svetnike in oltarje, če že tako nanesse. V prostem času krmim golobe, golobi so mi močno pri srcu. Saj pravim, pri naši hiši je dosti lesenih bogcev, dosti otrok in dosti golobov. Tamle v jerbas pogledjte, cela vrsta kipev me še čaka ta teden za Ljubljano.“

Res, več kot deset izrezljanih kipov križanega Kristusa leži v jezbasu, kjer bi prav za prav morale ležati potice in kar je še božičnih dobrot. Lepo izrezana telesa do potankosti brez rok, le te bo moral še pritrditi. Obrazi niso vsi enaki, videti je pa kljub velikemu številu, da mojster vsakemu kipeu da svoj pečat. Ne, iz njegove umetne obrti se nikoli ne bo razvila fabrika. Njegove roke bodo ustvarjale, kakor roke njegovih prednikov. Kaj pa z otroci, z njegovimi nasledniki? Se kdo zanima in ima veselje do rezbarstva? Žalostno in hudo bi bilo, če bi stoletna sveta tradicija rodu kdaj izumrla.

„Ce se kdo zanima? Ne eden kar dva. Malemu je zdaj šest let, pa bi zmerom onegoval krog mene, sam že poizkusa rezljati in se večkrat pošteno vreže z nožem. Ne branimo mu, naj ima svoje veselje in svoj poklic. Starejši Emil, ta je pa že zelo spreten, čakajte, pokažem vam nje-

gove jaslice, ki jih je sam izdelal lani.“

Prave, pravcate jaslice, kar ne moreš verjeti, da so delo 15 letnega fanta. Pastirčki s palicami in debele žice, turški kralj s fesom, kamele, otovorjene s kovčegi, še opasane so s pravimi tenkimi jermenčki. Vse lepo, verno, spretno izdelano, pobarvano.

„Pa se ne bojite, da vas bo sin prekosil, nekoč?“

„Hm, tako si mislim, da me ne bo. Da bi vajenec bolje vedel od mojstra? Mogoče se tudi tako zgodi. Samo to me skrbi, da fant zadnji čas zanemarja rezbarije. Zdaj mu fotografija roji po glavi in pravi, da bo fotograf. Naj bo, če ga veseli, me bo pa mali nasledil, ne bomo izumrli, hvala Bogu.“

Bajčeva hiša je pretresna za rezbarsko delo in si je mojster tik zraven postavil iz desk majhno, skromno delavnico. Prijetno ti zadiši na pragu, po svežem lesu, po smoli. Po stenah vese žage v lepem redu, dleta in dletiči, na policah skobelniki, rezbarski noži vseh vrst, svedri in mrtvaška lobanja iz lesa.

„Te pa nisem jaz napravil. Hranim jo za spomin od deda. Delamo samo iz lipovega lesa, ta je najmekhejši. Pogledjte, kos lesa v celem obtešen v velikosti in širini kipeca, potlej čisto preprosto izvršim, izdobljem, izrežljaj vse potankosti. Okončine izdelam posebej in jih s klejem pritrdim. Kakšen teden se mora kipec sušiti. Drugega orodja ne potrebujem, s čimer je delal moj oče, delam jaz. Počasi gre vsa reč od rok, pa človek vsaj pošteno naredi in ima dopadaje nad svojim delom.“

— K delavnic so prislonili majhen prizidek. Kaj pa je tu notri?

„Notri razvija moj sin fotografije. Vsak po svoje, kakor se mu zdi pravim jaz.“

Poleg rezbarske in kiparske delavnice — fotografska temnica. Oče rezlja lesene bogove, sin razvija fotografske posnetke. Da bi le postal sin v mojstrstvu vreden svojega očeta!

NOVI SVET PONUJA SVOJO KRI LJUDSTVOM STAREGA SVETA



● Ali naj manj storimo za ljudstvo Evrope kot pa smo storili za njih vinograde? Pred več leti, ko je kuga uničila njih vinograde, se je tja poslalo ameriške cepitve, da bi se oži-

velo trtno industrijo v stari domovini. Evropske trte so bile oživljene in zboljšane, ker je bila ameriška trta, ki je bila prvotno od tam, ojačena tukaj.

nemu ljudstvu osišeča voljo do nadaljnjega bojevanja.

Te ideje so postale zaželjive in praktične; tako ameriške v uvajanju in tako univerzalne v sprejetju.

Mi želimo, da bi se vi — sleherni — seznanili s to idejo. Eno leto po predlaganju te ideje, je Louis Adamič izdal v brošuri "This Week," članek "After Victory—What?" (Po zmagi—Kaj?), ki je kratko in jedrnatno poročilo o tej predlogi, ki je bila ojačena z obširno diskuzijo. Z zanimanjem boste čitali ta članek. Vi bi se morali takoj seznaniti s tem načrtom za zmago in mir. Pošljite 10c za pokritje stroškov tiskovine in poštne in pošljite na:

Danes, ko še večja kuga uničuje ljudstva širom vsega sveta, prostovoljno nudijo Amerikanci, domačini in potomci vseh prebčanj, pot do povratka življenja kot del Ameriške rekonstrukcijske misije; ne samo v Evropi, pač pa po vsakem delu sveta, kjer so potrebne naše zaloge in naše ideje.

Amerikanci prihajajo — z zdravniškimi zalozami in jedili, z semenom in gnojilom, z kmetijsko živino in orodjem. Še bolj važno pa je to, da mi prinašamo zalogo demokratičnih idej za ves novi svet!

Ali je vam to znano?

Ali ste vi čitali knjigo Two-Way Passage, izpod peresa Louis Adamiča, ki predlaga, da bi mi osebno prenesli ameriško izkušnjo v Evropo?

Kolegiji sedaj nudijo posebne tečaje, da pripravijo ljudi za to vitalno delo.

Washington se živahno pripravlja, da nudi to priliko v pomoč našim dobrim sosedom onstran morja. Javnost se zanima za to priliko, da bi napravila načrt za mir in zmago vojne s tem, da bi se odvzelo navad-

YOU WOMEN WHO SUFFER FROM HOT FLASHES

during 38 to 52 Years of Age!

If you—like so many women between the ages of 38 and 52—suffer from hot flashes, weak, dizzy, nervous feelings, distress of "irregularities", are blue at times—due to the functional middle age period in a woman's life—start at once—try Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound. It's the best known medicine you can buy that's made especially for women.



also is a fine stomachic tonic! Thousands upon thousands of women — rich and poor alike — have reported benefits. Also beneficial for younger women to help relieve distress of monthly functional disturbances. Follow label directions. Worth trying!

THE FRONTLINER by Bowen Lewis



MISS JANE GOODELL
THE DAUGHTER ON THE TEAM, WAS WITH THE FIRST RED CROSS STAFF SENT OVERSEAS WITH U.S. TASK FORCES. SHE IS A BORN LEADER WITH DRAMATIC ABILITY. AS A RECREATION WORKER SHE IS USING HER MANY TALENTS TO KEEP UP THE MORALE OF OUR TROOPS IN THE FAR NORTHERN OUTPOST OF ICELAND.

FRANK R. GOODELL
FORMER SALES MANAGER IN NEW YORK IS NOW MANAGING AN EVEN BIGGER JOB. AS DIRECTOR IN LONDON MR. GOODELL IS ARRANGING "ON LEAVE" RECREATION FOR OUR EVER INCREASING A.E.E.

Mali oglasi

Izurjeni operatorji
na
BORING MILLS
(Horizontal in Vertical)
VELIKIH STRUGALNIKIH
RADIAL DRILL
Plača na uro, poleg "overtime."
Če ste sedaj zaposleni pri obratnem delu, se ne prigrisite.

Wellman Engineering
7000 CENTRAL

SPLOŠNA TOVARNIŠKA DELA
NOBENE IZKUŠNJE SE NE ZAHTEVA
PLAČA NA URO

Willard Storage Battery Co.
246 E. 131

Oblak Furniture Co.
Trgovina s pohištvo
Pohištvo in vse potrebščine za dom
6612 ST. CLAIR AVE.
HEnderson 2978

Ako iščete
dobrega popraviljalca za vaše čevlje, pridite k nam. Vedno prvovrstno delo. Popravljamo stare čevlje ter imamo polno zalogo finih, novih moških čevljev. Cene zmerene.
FRANK MARZLIKAR
16131 St. Clair Ave.

VSE KARKOLI
potrebuje se od zobozdravnika, bodi izvlečenje zob, polnjenje zob in enako lahko dobite v vaši polno zadovoljstvo pri dr. Zupniku, ne da bi izgubili pri tem dosti časa. Vse delo je narejeno, kadar vam čas pripušča. Uradni naslov:
6131 St. Clair Ave.
vhod na 62. cesti
Knausovo poslopje

"It Takes Both"



It takes both... two fingers to give the Victory sign. It takes both... War Bonds and Taxes to make that Victory come true. Continue your purchase of War Bonds, at least ten percent of your income. Pay your Victory Tax and your income tax cheerfully and gladly. Both are in lieu of an Occupation Tax to Hitler. U. S. Treasury Department

Podprimo borbo Amerike za demokracijo in svobodo sveta z nakupom vojnih bondov in vojno-varčevalnih znakov!

DO YOU WANT A BABY?

New Vitamin Combination Brings Hope to Childless Homes

Nothing equals a baby to bring complete unity and happiness into the home and tie husband and wife together in a stronger bond of enduring love and mutual interest. Divorce is rare in the homes of couples that have children.



Unhappy wives, childless due to relievable functional weakness may now enjoy the desires and activity of Nature's most wonderful creation—a normal, fully-developed, vigorous woman. A sensational new vitamin treatment specifically for women may be just the thing needed by the childless wife and quickly bring the happiness of a baby in the home. It is, of course, absolutely harmless.

If you are childless due to functional weakness and lack normal vigor—if you wish to eliminate one of the great causes of unhappy marriages, by all means try Perlex for one week. To introduce this new vitamin combination to a million women quickly, the Perlex Company, 314 N. Michigan Ave. Chicago, Illinois, will send a full \$2.00 supply for only \$1.00 and a few cents postage. Send no money—just your name and address. Perlex comes in a plain wrapper—directions are very simple and no diet or exercise is required.

P. DECOURCELLE:

MOČ LJUBEZNI

ROMAN — I. DEL

Helena je stopila h Carmen. — Kaj nisi bila na pošti? — jo je vprašala tiho. — Seveda sem bila, — je odgovorila Carmen. — A pisma? — Samo eno je bilo. — Samo eno? — Da. — Kako je to mogoče? In kaj je v njem? — Ne vem. Ima ga moj mož. Helena se je ozrla na svaki-njo tako osuplo, kakor bi hotela dvomiti o njeni zdravi pameti.

Kaj? ... Saint-Hyrieix, ki se nikoli ni bil videti tako srečen in zadovoljen kakor zdaj, on da bi vedel za to strašno tajno, ki je bila od nje odvisna ve le sre-ča, temveč tudi življenje treh bitij ...

Kaj naj vse to pomeni? Ta čas se je Ramon zadovoljno smehljaj in z zanimanjem ogledoval stare fotografije v albumu.

Carmen je povesila oče pred vprašujočim in osuplim Heleninim pogledom. Potem je pa zašepetala:

— Oprosti mi, draga, dobra sestra, že zopet se zatekam k tvoji požrtvovalnosti in ljubezni.

— Kaj pa misliš s tem? — je vprašala Helena vznemirjeno.

— Ko sem zapustila moža, ki je odšel v ministrstvo, sem krenila naravnost na Place de la Bourse po pisma. Toda uradnik mi je dal samo eno pismo. Hotela sem ga prečitati, pa me je presenetil mož, ki mi je skrival sledil na pošto.

— Bože moj! Torej si izgubljena in ne razumem ...

— ... da je moj mož tako miren, je-li. Kmalu boš razumela. Saj baš to sem ti hotela pojasniti, priznati ti moram nekaj zelo sramotnega ...

— Priznati? — je ponovila Helena. — Govori, Carmen. Mar nisi moja sestra? Mar nisem dolžna za vso svojo srečo, za vse svoje življenje zahvalo tebi, tvoji udanosti? Mar ni tvoja zasluga, da je postala od vsega sveta zapuščenca sirota

žena moža, ki ga je vroče ljubila ... da sem postala žena predragega Ramona?

In izgovarjajoč te besede se je ozrla Helena vsa srečna na moža, ki je njegovo ime tako dostojno nosila in ki je bil dovolj oddaljen, da ni mogel slišati njunega pogovora.

— Kar govori brez strahu, — je nadaljevala Helena. — Tistega dne, ko sem postala po tvoji zaslugi tvoja sestra, si dobila popolno pravico do moje neskončne hvaležnosti; zahtevaj od mene, karkoli, da ti jo dokazem, vse življenje ostanem tvoja dolžnica.

— No torej — je dejala Carmen še vedno nekam plaho, — ker je bil torej mož odsoten in ker nisi pričakovala, da se tako kmalu vrne, sem si drznila prositi gospoda d'Alboiza, naj mi piše na pošto ležeče ...

— Le povej vse ...

— Na tvoje ime.

— Na moje ime!

— Da. Zato si je Saint-Hyrieix danes, ko mi je iztrgal iz rok pismo, takoj mislil ...

— Da je moje ... in da imam ljubčka ... da sem ...

— Ne! — jo je prekinila Carmen ne le, da bi jo pomirila, temveč tudi da bi ji ne bilo treba slišati iz teh dražestnih, čistih ust besede, ki bi bile njena obsodba.

— Ne, samo tega nikar ne misli! Ah, za vse na svetu bi ne prenesla take žalitve. Dejala sem mu, da gre najbrž za krščansko delo usmiljenja, za bedo, ki jo hočeš olajšati, ne da bi vedela levica, kaj dela desnica. Njemu seveda niti na misel ne pride dvomiti o tvoji poštenosti in verjemi mi, da te spoštuje zdaj bolj nego kadarkoli.

— Torej še ena laž več in še kakšna laž! — je vzdihnila Helena.

— Kaj hočeva, sestra! Druga izhoda ni bilo.

— Da ... — je šepetala Helena, — prav praviš.

— Toda pomiri se, — je nadaljevala Carmen, — to sumničenje, ki bi se bilo kmalu dotaknilo tebe, mojega angela va-

ruha, mi je bilo strašna šola.

— Kje pa je zdaj to nesrečno pismo? Še vedno v rokah tvojega moža?

— Da. Dejal je, da ti ga izroči čim prej. Še malo potrpi in pazi, da se ne izdaš.

Pozvonilo je k obedu in v salon je stopil Saint-Hyrieix.

— Pa pojdimo, danes homo zadnjokrat obedovali skupaj; to bo poslovljni obed. Vendar pa ni da bi moral biti žalosten.

Dnevi pred odhodom minejo hitro. Vendar se je pa zdelo, da teče Carmen čas mnogo prepočasno; opetovano je stopila k svakinji in jo vprašala z drhtečim glasom:

— No?

— Še nič, — je odgovarjala Helena.

Končno, tik pred odhodom, je stopil Saint-Hyrieix k Heleni, rekoč:

— Dragi Helena, nekaj vam moram izročiti, obenem pa prositi vas odpuščanja, da sem pogledal v tajno vaše dobrodelnosti. Prosim vas, da sprejmete tudi iz mojih rok nekaj za siromake.

In s pismom Roberta d'Alboiza ji je izročil bankovec.

Na kolodvoru je Carmen izrabila trenutno možovo odsotnost, da je potegnila Heleno v kot in jo vprašala, če že ima pismo.

— Da, takoj ti ga izročim, — je odgovorila Helena.

— Ne, lahko bi naju videl in bi bil zopet ljubosumen. Sicer pa tudi ne vem, če bi utegnila pismo prečitati. Ko se vrneš domov, ga prečitaj in sežgi.

— Dobro, — je odgovorila Helena.

Približal se je čas ločitve. Krepko so si stisnili roke in se poljubili. V naslednjem hipu se je začel vlak sopihajoč premikati. Ramon in Helena sta ostala na peronu in mahala z robcem za odhajajočim vlakom.

— Pojdiva, — je dejal Ramon, ko se vlak ni več videl.

Helena si je otrla solze, prišla moža pod roko in odšla z njim s kolodvora.

Ali naj verjamemo, da plete tajna roka med zaljubljeni nevidne vezi? Ali pa je bila ljubezen med Heleno in njenim možem tako močna, da je vplivala celo na njune misli? Čudno je namreč, da sta med vožnjo s kolodvora oba mislila na sinčka.

— Kaj neki počne zdaj? — je vprašal Ramon tiho.

— Jaz pa vem, — je odgovorila Helena. — Moja pisma so ti to povedala. Bliža se osma

Lend-lease administrator



Mož, ki kaže s palico na zemljevidu, je Edward R. Stettinius Jr., lend-lease administrator, poleg njega pa stoji kongresnik Sol Bloom iz New Yorka, načelnik odbora za inozemske zadeve v poslanski zbornici.

Krvni psi v službi ameriške armade



Na sliki vidimo troje prizorov z vaj s krvnimi psi.

ura. Zdaj se igra pred velikim travnikom v parku, dokler ne pride ponj babica, da ga odnese v posteljo.

Med kramljanjem o sinčku se je kočija približala prvim vilam Knežjega parka. Že od daleč se je videla na koncu ulice Montlaurova hiša.

— Čudno, — je dejala Helena, — zadnje čase se mi zdi vsak otrok podoben našemu.

— Kaj so tudi drugi otroci tako ljubki? — se je zasmejal Ramon.

— Saj veš, da nisem mislila tako, toda mnogi me močno spominjajo nanj. Recimo oni tamle, vidiš, pred našo hišo, ki tako radovedno ogleduje mimo vozeče kočije.

— Saj res, — je pritrdil Ramon, — naš sinko mora biti močno podoben temu dečku.

— Bože moj! — je kriknila Helena, ko se je kočija približala hiši, — saj to je ... da, on je!

— Sinko! — je kriknil tudi Ramon.

In res, ko se je kočija ustavila pred vrtno ograjo, je prihitel dražestni deček in razprostrl svoje nežne ročice.

— Dete moje!

Ramon je naglo skočil iz kočije, dvignil sinčka v naročje in ga začel poljubljati.

— Pusti tudi mene malo k njemu, — se je oglasila Helena vsa srečna.

— Kako lep in krepak je! — je ponavljal Ramon venomer.

— In kako nežen, prijazen obrazek ima! Na las ti je podoben, — je zatrjevala Helena.

— Jaz pa mislim, da ima tvoje oči.

— Da, toda usta ima tvoja in čelo tudi.

— Kaj pa to pomeni, — je vprašal Ramon sinčka, — da te je babica poslala sem, ne da ti bila poprej pisala? Kaj se je zgodilo? Morda je pa dala pismo guvernanti.

— Pismo? — se je začudil deček, — čemu pa, papa? Če ima pismo zate, ti ga lahko sama izroči, saj je tu.

— Tu! — je vzkliknil Ramon osuplo.

— Tu! — je zajecjajala Helena v nepopisni grozi.

— Seveda, papa. Odšla je v svojo sobo, pa mora biti vsak čas tu. — Evo je, že prihaja.

In deček je pokazal s prstkom na stopnišče, kjer se je pojavila grofica de Montlaur, gredeč smeje in razprostrtil rok sinu naproti.

— Otrok moj! Moj Ramon! Torej te vendar še vidim pred smrtjo, — je šepetala starka vsa srečna. — Ah, kako sem vesela in srečna! Nisem hotela, da bi Carmen odpotovala z možem, ne do bi si za slovo segli v roke. V mojih letih je tako ločitev resna zadeva. Iz njune brzojavke sem sklepala, da se odpeljeta šele jutri. Lahko si misliš, kako sem bila žalostna, ko sem zvedela, da sta prav kar odpotovala. Tedaj so mi pa sporočili radostno vest, da si se ti vrnil. Prišla sem pa tudi zato, ker moje zdravje ni več trdno. Zdravnik mi je namreč naročil, naj se odpeljem v Pariz in se dam operirati; dal mi je priporočilno pismo za znamenitega kirurga.

Nenadna vest o materini boleznini je napravila na Ramona grozen vtis; obraz se mu je tako izpremenil, da je takoj opazila, da nekaj ni v redu.

— Kaj ti pa je, dragi sin? Starost ni radost, to sam dobro veš, vendar se pa ni treba posebno razburjati. Operacija ni nevarna in zdravnik je dejal, da bom po nji takoj zdrava.

— Že razumem, mama. Presenetilo me je pa, da niste omenili svoje boleznini Heleni, ko je bila pri vas v Penhoetu.

In Ramon se je vprašujoče ozrl na ženo, kakor bi bile te besede namenjene nji.

Helena je čutila, kako se ji šibe kolena. V obeh se ji je temnilo in najraje bi se bila pogreznila v zemljo.

— Heleni? — je ponovila stara grofica, ki ni opazila silne Helenine zadrege. — Kako bi ji pa mogla kaj omeniti, ko mi

je pa zdravnik šele pred dobrim tednom povedal, da se bom morala dati operirati, a Helene je dobrega pol leta nisem videla.

— Ah, oprostite, — je dejal Ramon bled ko zid in se vprašujoče ozrl na svojo ženo. — Mislil sem, zdelo se mi je, da je bila Helena v Penhoetu šele nedavno.

— Dobrega pol leta je že tega, ko mi je pripeljala maščka, ki vama ga zdaj vračam. Je-li, draga moja? — se je obrnila grofica k Heleni.

— Da, mati ... Seveda ... res je ... tako je, — je jecjala Helena zroč na svojega moža, ki jo je nepremično gledal.

Stopila je k njemu in mu zašepetala:

— Pozneje ... takoj ... zveš vse ... Toda rotim te, ne vpriči nje!

Ženine besede so vznemirile Ramona, ki ga je silno presenetila vest, da Helena ni bila v Penhoetu. Žena, ki jo je ljubil, ki je veroval v njo kakor v svetnico, se mu je naenkrat pokazala v luči verolomne grešnice. Kri mu je zalila oči in v glavi se mu je zavrtilo. K sreči se je kmalu obvladal in ko so sedeli vsi tširje za mizo v oni rodbinski intimnosti, ki jo je tako dolgo pogrešal, ko je Helena rezala sinčku kruh in mu ga mazala z maslom, je postalo Ramona sram in na tistem si je očital neutemeljeno sumničenje.

Po večerji je odšel maščka takoj spat, Ramon je pa hotel še malo posedeti pri materi in prečitati pismo domačega zdravnika slavnemu pariškemu kirurgu. Tako je ostala Helena sama. Odšla je v sinčkovo sobo in težke misli so ji zarojile po glavi.

Najbolj jo je skrbelo pismo Roberta d'Alboiza. To vražje pismo je bilo treba čim prej uniciti. Če bi prišlo Ramonu v roke, bi bila katastrofa nezagibna.

Vzela je pismo izza nedrja in ga brž odpečatila.

— Neverjetno, nepričakovano, toda nepremagljivo naključje, — je pisal mladi častnik, — je krivo, milostiva gospa, da vam ne morem vrniti pisem tako, kakor sem bil obljubil.

Toda nikar se ne bojte. Saj bodo — to se pravi so že umiče. Niti sledu ne ostane o prisegah, ki ste mi jih dajali, niti sledu o ljubezni, ki ste mi jo prisegali na vekoma; nič ne ostane, kar bi moglo spominjati na sladke trenutke, ki sva jih preživela skupaj in ki so mi bili dražji od življenja samega.

(Dalje prihodnjik)



“WHAT'S YOUR NAME?”

je naslov

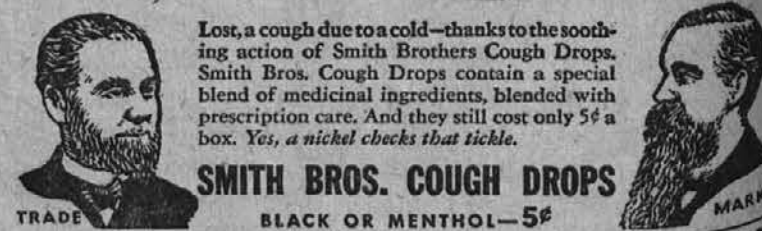
novi knjigi

ki jo je spisal v angleščini slovenski pisatelj

LOUIS ADAMIČ

Cena knjigi je \$2.50 in nabavite si jo lahko v našem uradu.

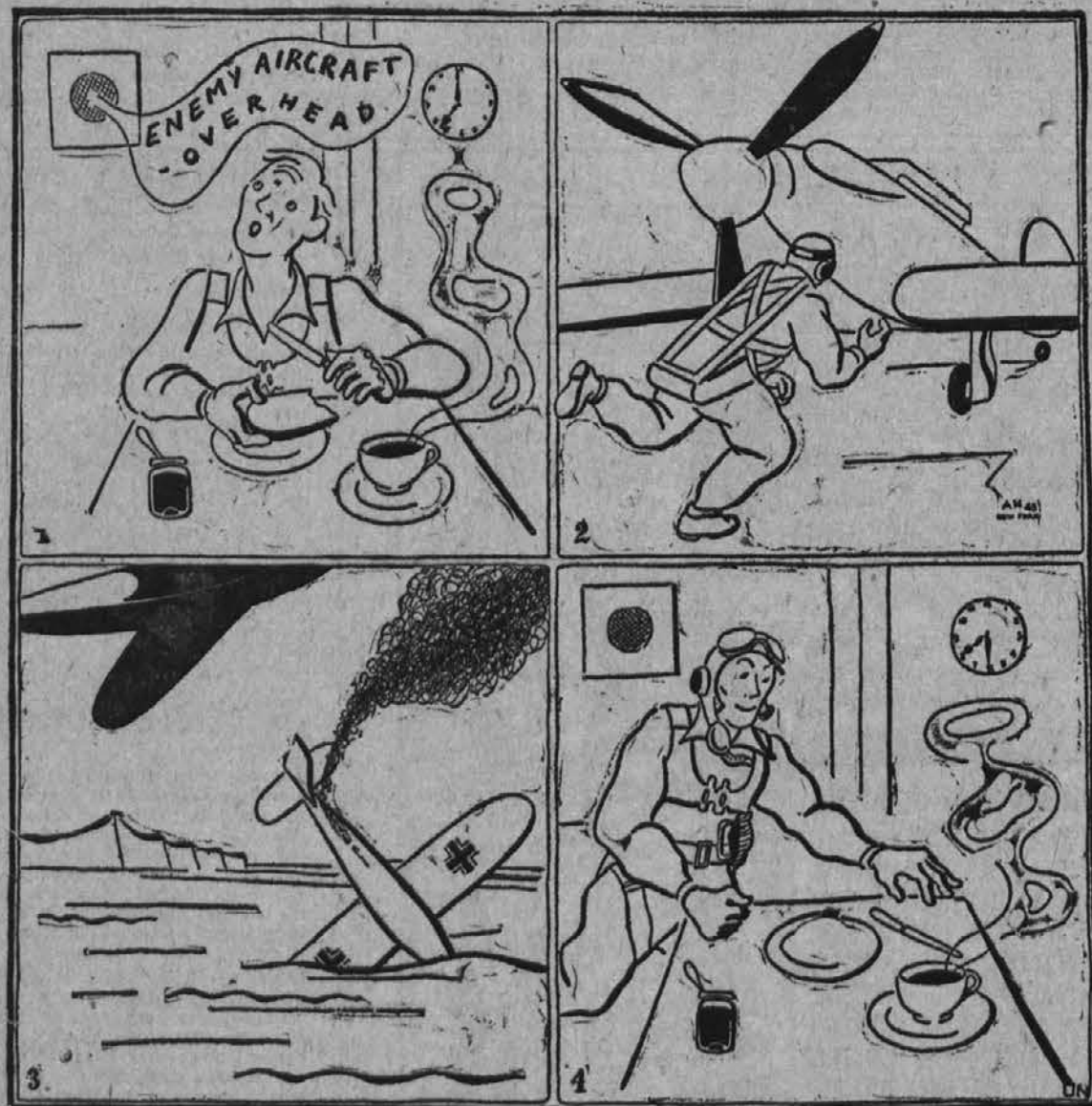
LOST



SEE WHAT YOU'RE INVESTING IN!



Between Courses



From an English paper: "A friend of mine brings back one thrilling little memory of his war time holiday. At the hotel where he put up was billeted a Czech flying officer. One morning just as breakfast was starting there was a roar of aerial engines and the Czech airman, who had just finished his first course, recognized a German plane. He darted out of the hotel and within an incredibly few minutes was soaring up in his fighter plane after the enemy. "The raider had dropped a bomb or two, without doing much damage, but was overtaken by the Czech ace, who shot him down in the sea and flew back. My friend says that the Czech was back at the breakfast table, finishing his meal, in not much more than half an hour."